

Notitie Overcapaciteit onderwijshuisvesting Ridderkerk

1. Inleiding
2. Problematiek
3. Vastgesteld beleid op het gebied van onderwijshuisvesting en overige accommodaties
4. Ontwikkelingen woningbouw en bevolking Ridderkerk
5. Totaal overzicht ruimtebehoefte en capaciteit PO en VO
6. Overzicht PO per wijk
  - A. Bolnes
  - B. Slikkerveer
  - C. Ridderkerk West
  - D. Ridderkerk Centrum
  - E. Ridderkerk Oost
  - F. Drievliet/Het Zand
  - G. Rijsoord
7. Overzicht ruimtebehoefte en capaciteit VO
  - B. Slikkerveer
  - D. Ridderkerk Centrum
8. Overzicht behoefte kinderopvang Ridderkerk
9. Beleid leegstand onderwijshuisvesting (nader in te vullen)

1. Inleiding

In de gehele gemeente Ridderkerk neemt het aantal (basis)scholieren jaarlijks voorlopig af. In de prognoses voor het basisonderwijs zet deze daling door. In de periode 2011-2020 zal dit volgens de prognoses leiden tot een overcapaciteit in het PO van 57 leslokalen (zowel permanente als tijdelijke lokalen, in totaal circa 6000 m2) in 2020.

Deze notitie zal een aanzet moeten geven aan en een stimulans moeten zijn voor het gemeentebestuur en de schoolbesturen om concrete plannen te maken, waarin zij aangeven hoe zij om willen gaan met de overcapaciteit.

Leeswijzer

Als eerste zijn de huidige en de geprognosticeerde leerlingaantallen, aantal leslokalen en ruimtebehoefte (in m2) in een totaal overzicht voor geheel Ridderkerk en vervolgens per wijk aangegeven (hoofdstuk 5, 6 en 7). Per wijk is hierbij tevens aangegeven welke sport- en overige voorzieningen (o.a. Kinderopvang en BSO) aanwezig zijn, die een rol kunnen spelen bij het oplossen van de overcapaciteit.

In hoofdstuk 8 wordt een overzicht verstrekt over het aanbod en de vraag naar kinderopvang (Kdv) om na te gaan in hoeverre de vraag naar Kdv en BSO (gedeeltelijke) oplossingen kan bieden voor de overcapaciteit aan onderwijshuisvestingsvoorzieningen.

Om tot een beleid op het gebied van leegstand te komen wordt in eerste instantie een kort overzicht geschetst van bestaand onderwijshuisvestingsbeleid en de overige relevante ontwikkelingen binnen Ridderkerk (hoofdstuk 3).

2. Problematiek

In eerste instantie zullen de scholen met de overcapaciteit van de huisvesting worden geconfronteerd omdat de exploitatiekostenvergoeding aan de scholen is gebaseerd op het aantal leerlingen: daalt het aantal leerlingen, maar blijft de capaciteit van de school gelijk, dan krijgt de school een lagere vergoeding terwijl de gebouwkosten nagenoeg gelijk blijven. In tweede instantie raakt de overcapaciteit de gemeente. Zij moet kosten maken voor groot onderhoud aan gebouwen die groter zijn dan noodzakelijk is gelet op het aantal leerlingen.

Om de scholen informatie te verstrekken die hen kan helpen om met plannen te komen, is in deze notitie een aantal gegevens bijeen gebracht.

3. Vastgesteld beleid op het gebied van onderwijshuisvesting en overige accommodaties

Beleid onderwijshuisvesting

Basis voor eventueel noodzakelijk aanvullend beleid vormt de 'Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Ridderkerk 2007'. Tevens is de regeling "Randvoorwaarden medegebruik en/of verhuur van onderwijsgebouwen" van toepassing die scholen de mogelijkheid biedt eventuele overcapaciteit te laten gebruiken door derden.

Bij de totstandkoming van het IHP 2006-2010 is door de scholen aangegeven leegstand vooral (ook) als kans te zien voor het realiseren van dagarrangementen en het binnen het gebouw bieden van zorg in het kader van passend onderwijs. Het gemeentebestuur heeft er voor gekozen scholen de vrijheid te geven om vooral zelf deze kansen waar te maken en

heeft hiertoe de hierboven genoemde 'Randvoorwaarden medegebruik /verhuur van onderwijsgebouwen' opgesteld (zie brief met kenmerk RU08/0131)*.

Volgens de Actualisatie Stand van zaken IHP (2008)* heeft het gemeentebestuur er in 2007 voor gekozen het beleid van de voorgaande jaren te continueren om *terughoudend om te gaan met de mogelijkheid die de verordening biedt om bij een tekort aan capaciteit in de huisvesting te verwijzen naar een andere school (waar leegstand is)*. Tevens is aangegeven dat voor de middellange en langere termijn (na 2010) in overleg met de scholen en andere partners bekeken moet worden op welke wijze omgegaan moet worden met de toekomstige ontwikkelingen zoals de afname van het aantal leerlingen. Mogelijke oplossingen kunnen wellicht gevonden worden in het verminderen van het aantal locaties.

De kern van het Integraal Accommodatiebeleid (IAB) 2010-2014 (zie Gemeentestukken 2009-283*) is dat de onderwijsaccommodaties en de overige accommodaties binnen het kader van de wijkontwikkelingsprogramma's (WOP) meer op elkaar afgestemd worden. Een WOP moet voor vijf tot tien jaar richting en sturing geven aan de ontwikkelingen van een wijk. Van de scholen wordt verwacht dat zij de aanvragen van nieuwbouw en uitbreiding van onderwijshuisvesting relateren aan andere maatschappelijke activiteiten en hun bijbehorende voorzieningen. Tevens dienen de scholen rekening te houden met het gemeentelijk beleid Brede school Ridderkerk – Gemeentelijke Visie (29-3-2007)* waardoor meer multifunctioneel gebruik van accommodaties kan plaatsvinden. In deze notitie zijn in hoofdstuk 6 daarom per wijk naast de gegevens over de ruimtebehoefte en de capaciteiten van de scholen ook de overige maatschappelijke voorzieningen aangegeven (incl. sportvoorzieningen). In het IAB 2010-2014 is gesteld dat het onderwijs het kind centraal stelt en niet het gebouw.

Beleid gebruik peuterspeelzalen

Binnen de gemeente bestaat een regeling voor een bijdrage aan ouders voor het gebruikmaken van opvang van hun kinderen in een peuterspeelzaal.

Beleid gebruik sportzalen

In Ridderkerk zijn de meeste binnen- en buiten gymnastiekaccommodaties voor het gebruik door de scholen (PO en VO) eigendom van de gemeente. De gemeente verhuurt deze locaties aan SenW. SenW verzorgt het beheer en de exploitatie van de locaties en stelt deze beschikbaar aan het onderwijs. Het streven is erop gericht dat eventuele overcapaciteit overdag en in de buitenschoolse uren door SenW aan derden wordt verhuurd.

4. Ontwikkelingen woningbouw en bevolking Ridderkerk

In de prognoses van de leerlingenaantallen - en dus de ruimtebehoefte van de scholen - zijn de eventuele nieuwbouwwoningen, aantal inwoners en de samenstelling van de bevolking meegenomen. Deze gegevens zijn door de gemeente Ridderkerk aangeleverd. Hoe de omrekening van deze gegevens naar leerlingenaantallen geschiedt, kan worden gelezen in de publicatie over de prognose op de LEA-site.

In Ridderkerk zal de woningvoorraad met gemiddeld 100 woningen per jaar toenemen. Binnen de gemeente is sprake van vergrijzing en ontgroening.

* deze documenten zijn op de website van LEA te lezen.

5. Totaal overzicht ruimtebehoefte en capaciteit PO en VO

Om zicht te krijgen op de omvang van de toekomstige overcapaciteit en mogelijke oplossingen is een aantal overzichten gegeven voor heel Ridderkerk. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen het PO (tabellen 1 t/m 3) en het VO (tabel 4).

De scholen zijn gerangschikt per wijk zodat de ontwikkelingen ook per wijk gezien kunnen worden.

Voor meer detailinformatie per wijk en het huidige gebruik van accommodaties en de aanwezigheid van ander maatschappelijk vastgoed wordt verwezen naar hoofdstuk 6 voor het PO en hoofdstuk 7 voor het VO.

Tabel 1. Overzicht capaciteit, ruimtebehoefte en (over)capaciteit scholen PO

School	BVO M2	Capac. in groepen	Behoefte 2011	Overcapac. 2011	Behoefte 2015	Overcapac. 2015	Behoefte 2020	Overcap. 2020
Bolnes								
De Bosweide	1960	13	13	0	14	-1	11	2
De Fontein	1674*	12	11	1	11	1	9	3
Slikkerveer								
De Reijer	2102	15	12/13	3	10	5	9	6
De Regenboog	1690	16	10	6	9	7	8	8
De Driemaster	702	5	4	1	4	1	4	1
De Burcht	2450	15	11	4	11	4	10	5
West								
De Klimop	820	12 (6 + 6)	8	4	6	6	6	6
Centrum								
Dr.Schaepman-schoon	971	8	7	1	6	2	6	2
De Rehoboth-schoon	1380	19 (11 + 8)	14	5	13	6	12	7
Ds. G.H. Kerstenschoon	1804	11	11	0	11	0	10	1
Oost								
De Piramide	1299*	17 (11 + 6)	16	1	15	2	14	3
De Wingerd	1112	12	13	-1	11	1	10	2
De Noord	1872*	12	10/11	2	9	3	8	4
Drievliet								
De Botter	1046	15 (8 + 7)	12/14	3	12	3	11	4
De Botter, disl.	1066							
De Bongerd	1318	13	12	1	11	2	10	3
De Ark (disl.)	1042							
Rijsoord								
Piramide (disl.)	944*							
Klimop (disl.)	845							
Totaal		195	164	31	153	42	138	57

* BVO moet nog nader worden vastgesteld

NB. (Over)capaciteit op basis van norm ruimtebehoefte 2011 en prognoses betreffen totale (over)capaciteit per school incl. eventuele dislocaties. De prognoses (met teldatum 1-10-2009 van Pronexus) zijn te vinden op de website van LEA Ridderkerk.

Tabel 2. Overzicht capaciteit en ruimtebehoefte VO

School	BVO in m ²	Behoefte 2011	Overcapac. 2011	Behoefte 2025	Overcapac. 2025
Farelcollege*	12.951	13.603	-/- 652	12.507	0
Kastanjelaan	10.807				
Jasmijnstraat	1.132				
Platanenstraat	1.012				
Maxima college**	2850				
Gemini college	11.860	11.118	742	10.192	1.668
Reijerweg	11.860				

* Bij de behoefte is uitgegaan van de meest recente prognose van de Besturenraad d.d. 28 juni 2011
Toestemming is ontvangen voor uitbreiding van de hoofdlocatie Kastanjelaan met 1700 m² is onder gelijktijdige afstoting van één en later beide dislocaties; hiermee komt de overcapaciteit in 2025 uit op 0 m².

** Een prognose voor het Maximacollege komt binnenkort beschikbaar. De leerlingen van dit college staan nu nog ingeschreven op het Gemini en Farelcollege; deze leerlingen zijn in de prognose van het aantal leerlingen van Gemini en Farelcollege echter buiten beschouwing gelaten.

6. Overzicht PO per wijk

In dit hoofdstuk wordt per wijk de situatie weergegeven voor wat betreft het primair onderwijs, de sportvoorzieningen en overige maatschappelijke voorzieningen.

De gegeven informatie per wijk draagt bij aan het verschaffen van inzicht in de beschikbare voorzieningen en een zo efficiënt mogelijk gebruik daarvan.

A. Bolnes

Primair onderwijs

In de Beverwaard staat een wijkontwikkeling op de agenda, die echter naar verwachting niet binnen 10 jaar zal plaatsvinden. In Bolnes is een nieuwbouwwijk in 2010 opgeleverd terwijl twee andere projecten in 2011 en 2012 opgeleverd zullen worden. Deze nieuwbouw in Bolnes is meegenomen in de leerlingenprognoses.

In Bolnes zal het aantal leerlingen de komende jaren nog een lichte stijging laten zien. Na 2014 neemt deze weer af. De leerlingen komen met name uit de Beverwaard (de wijk sluit direct aan op Bolnes maar behoort tot de gemeente Rotterdam) en Bolnes.

De leerlingen van CBS De Fontein komen met name uit Bolnes (80%). De leerlingen van OBS De Bosweide komen voor rond de 60% uit Bolnes.

Het probleem van leegstand is niet direct aan de orde in deze wijk. Bolnes kan ook los gezien worden van de leegstand in heel Ridderkerk, aangezien het niet voor de hand ligt om leerlingen van De Bosweide en/of De Fontein al dan niet tijdelijk onder te brengen in scholen in andere wijken en omgekeerd. De Bosweide en De Fontein bevinden zich onder één dak.

(Over)capaciteit 2011 in groepen

School	Leerlingaantal 2011	Norm Ruimtebehoefte	Cap totaal	Cap perm	Cap nood	Overcap.
OBS De Bosweide	288	13	13	11	2	0
CBS De Fontein	269	11	12	7	5(6*)	1(2*)

* zie opmerking bij CBS De Fontein.

Prognose Pronexus (teldatum 1-10-2009); leerlingen en (groepen)

School	2011	2012	2013	2014	2015	2020	2025
OBS De Bosweide	302 (13)	306 (14)	310 (14)	310 (14)	306 (14)	279 (12)	258 (11)
CBS De Fontein *	275 (11)	275 (11)	276 (12)	271 (11)	268 (11)	238 (10)	216 (9/10)

* Het bestuur prognosticeert hogere aantallen; gelet hierop gaat het uit van 10 groepen in 2025

OBS De Bosweide

De Bosweide is gevestigd aan de Grevelingenhof.

CBS De Fontein

Het 12e lokaal (een noodlokaal) voor CBS De Fontein is geplaatst in mei 2010. In december 2010 heeft de school op eigen kosten nog een 13de lokaal (zijnde het 6e noodlokaal) geplaatst.

Sportvoorzieningen¹

Gymzaal Pretoriusstraat

In 2012 is de Gymzaal aan de Pretoriusstraat financieel afgeschreven. Besluitvorming over mogelijke vervanging moet nog plaatsvinden. De gymzaal kent een bezetting van 87 procent door het primair onderwijs.

Sporthal De Beverbol (zaaldeel A en B)

Beide zaaldelen kennen een bezetting van 100 procent door het voortgezet onderwijs. De gemeente Ridderkerk en Rotterdam zijn gezamenlijk eigenaar van de sporthal.

Overige voorzieningen

In de wijk is een:

- kinderdagverblijf Andrea van de Stichting Kinderopvang Ridderkerk (SKR);
- kinderdagverblijf de Buitenbol (eveneens van de SKR);
- peuterspeelzaal Pippeloentje van SenW (Van Riebeeckstraat);
- BSO Bobo (in OBS De Bosweide).

Verder zijn in Bolnes o.a. aanwezig:

- het wijkactiviteitencentrum De Klinker (SenW);
- een ouderensociëteit in de Noordhave;
- een dependance van de bibliotheek.

Brede School Bolnes

In het kader van het Programma Huisvesting 2011 was door de besturen van De Bosweide en De Fontein een aanvraag ingediend voor vervangende nieuwbouw. Deze aanvraag is door het college afgewezen gezien de hoogte van de boekwaarden en het feit dat beide schooldelen nog niet technisch waren afgeschreven. Voor het programma 2012 is voor De Fontein een verzoek voor vervangende nieuwbouw in combinatie met een Brede Schoolopzet ingediend.

Conclusie/knelpunten/actiepunten

- Na een lichte toename van het aantal basisschoolleerlingen tot 2013 zal daarna het aantal leerlingen duidelijk afnemen. Het werkelijke aantal leerlingen in 2011 (teldatum 1-1-2010) blijkt nu al beduidend achter te blijven bij de prognose van 2011 (teldatum 1-10-2009).
- De eventuele herbouw van de gymzaal Pretoriusstraat zou volgens SenW niet op dezelfde locatie moeten gebeuren, omdat het als een onveilige plek wordt ervaren (vooral relevant voor naschools gebruik).

---

¹ Voor het basisonderwijs geldt 26 klokuren als 100 procent bezetting voor een gymzaal. Voor het voortgezet onderwijs geldt dat er bij 33 klokuren gebruik 100 procent bezetting is.

B. Slikkerveer

Primair onderwijs

(Over)capaciteit 2011

School	Leerlingaantal 2011	Norm Ruimtebehoefte	Cap totaal	Cap perm	Cap nood	Overcap.
OBS De Reijer (incl. dependance)	285	12	16	14	2	4
CNBS De Regenboog	227	10	15	15	0	5
GBS De Driemaster	83	4	5	5	0	1

Prognose Pronexus (teldatum 1-10-2009) in leerlingen en (groepen)

School	2011	2012	2013	2014	2015	2020	2025
OBS De Reijer *	278 (12/13)	270 (11)	261 (11)	247 (10)	242 (10)	225 (10)	216 (9)
CNBS De Regenboog	218 (9)	218 (9)	216 (9)	210 (9)	206 (9)	190 (8)	181 (8)
GBS De Driemaster	79 (4)	82 (4)	86 (4)	88 (4)	87 (4)	80 (4)	75 (4)

* OBS De Reijer start in januari 2012 met een instroomklas.

OBS De Reijer

De in bovengenoemde tabel vermelde gegevens betreffen totalen voor de huidige school dus inclusief de dependance van De Reijer, die beide in Slikkerveer gevestigd zijn.

In 2008 is het krediet beschikbaar gesteld voor de nieuwbouw. De verwachting is dat in 2011 gestart zal worden met de bouw. De nieuwbouw heeft een capaciteit van 15 leslokalen en omvat een sportzaal.

CNBS De Regenboog

Twee ruimtes worden gebruikt voor buitenschoolse opvang (BSO) en peuterspeelzaal. Eén ruimte wordt als kinderrestaurant gebruikt.

Speciaal basisonderwijs

Overcapaciteit per 1-10-2010

School	Leerlingaantal 2011	Norm Ruimtebehoefte	Cap totaal	Cap perm	Cap nood	Overcap.
Sbo De Burcht	149	11	15	15	0	4

Prognose Pronexus(teldatum 1-10-2009)²

School	2011	2012	2013	2014	2015	2020	2025
De Burcht	143	141	140	138	136	123	115

In het Integraal Huisvestingsplan 2006-2010 is besloten één locatie te creëren voor SBO De Burcht aan de Mozartstraat. In eerste instantie is het ontwerp gebaseerd op 242 leerlingen. In de nieuwe school is rekening gehouden met 15 lokalen. Deze ruime huisvesting geeft de

² Er moet wel de kanttekening worden gemaakt dat prognoses, waar het gaat om speciaal basisonderwijs, lastig zijn op te stellen. Het is namelijk moeilijk in te schatten hoe groot de instroom is vanuit het regulier basisonderwijs.

school de mogelijkheid extra voorzieningen te ontwikkelen en die mogelijkheid benut De Burcht ook. De school biedt extra programma's, zoals een leeskliniek en ambulante begeleiding. Als gevolg hiervan kunnen leerlingen met 2 dagdelen begeleiding door De Burcht naar een reguliere basisschool blijven gaan. Dit beleid voorkomt instroom in het SBO. De Burcht voert in samenspraak met het primair onderwijs als het ware preventief beleid.

Sportvoorzieningen

Gymlokaal Graaf Lodewijkstraat

Besloten is om het gymlokaal aan de Graaf Lodewijkstraat vervroegd af te schrijven en niet meer 'stand alone' terug te bouwen, maar op te nemen in de nieuwe sportzaal in het MFA De Reijer.

De bezettingsgraad van het huidige gymlokaal is 88%.

Gymlokaal Reijerweg

Dit gymlokaal wordt gesloopt. De capaciteit zal worden meegenomen in de capaciteit van de nieuwe sportzaal in de MFA De Reijer.

De huidige bezettingsgraad van het gymlokaal Reijerweg is 88%.

Speellokaal+ De Burcht

Bij de nieuwbouw van De Burcht is een grotere speelzaal gebouwd die ook gebruikt kan worden als gymlokaal voor leerlingen van De Burcht.

Overige voorzieningen

In de wijk is een:

- peuteropvang Dikkie Dik (Brucknerstraat);
- kinderdagverblijf Calimero (Bizetstraat);
- BSO's Bobo, in de De Reijer en De Regenboog;
- BSO in de Metronoom;
- Metronoom (SenW/Pameijer) – jongerencentrum (Brucknerstraat);
- Wijkvoorzieningencentrum Slikkerveen (SenW en bibliotheek);

Conclusie/knelpunten/actiepunten

- In Slikkerveen is er momenteel in het basisonderwijs sprake van overcapaciteit. De huidige capaciteit bedraagt 35. De huidige behoefte bedraagt 26, welke zal teruglopen naar 22 in 2020.
- Volgens de prognose zijn en blijven op korte en middellange termijn 2 gymlokalen in Slikkerveen nodig voor het bewegingsonderwijs. De geplande sportzaal in de MFA de Reijer kan in deze behoefte voorzien.

C. Ridderkerk West

Primair onderwijs

(Over)capaciteit 2011

School	Leerlingaantal 2011	Norm Ruimtebehoefte	Cap totaal	Cap perm	Cap nood	Overcap.
CBS De Klimop, incl. dislocatie	185* (98)	8	12	12	0	2/3
Idem (dislocatie Rijsoord)	(87)		(6)	(6)	(0)	1/2

*Leerlingaantal inclusief dislocatie Rijsoord

Prognose Pronexus, in leerlingen en (groepen)

School	2011	2012	2013	2014	2015	2020	2025
De Klimop	179 (7)	169 (7)	158 (6)	145 (6)	138 (6)	127 (6)	130 (6)

CBS De Klimop

De Klimop kent een overcapaciteit van 4 lokalen. Dit loopt al in 2013 op naar een forse overcapaciteit van 6 lokalen verspreid over beide locaties. De leegstand in West wordt met 1 lokaal ingevuld door de kinderopvang De Klimop (conform afspraak IHP).

Sportvoorzieningen

In het Reijerpark is een sporthal 'Reijerpark', waar met name het Farelcollege (VO) gebruik van maakt. De sporthal is geen eigendom van de gemeente maar van de verenigingen Ten Donck (korfbal) en Saturnus (handbal) en het Farelcollege.

Overige voorzieningen

In de wijk is een:

- kinderopvang Das pas leven (Jasmijnstraat);
- kinderopvang en peuterspeelzaal De Klimop (huurt hiervoor één lokaal van de basisschool De Klimop);
- wijkcentrum West (onderdeel Riederborgh); de gemeente subsidieert de ontmoetingsfunctie.

Conclusie/knelpunten/actiepunten

In 2013 zal de helft van de gebouwcapaciteit van De Klimop genormeerd leegstaan.

D. Ridderkerk Centrum

Primair onderwijs

(Over)capaciteit 2011 (teldatum 1-10-2010)

School	Leerlingaantal 2011	Norm Ruimtebehoefte	Cap totaal	Cap perm	Cap nood	Overcap.
Dr. Schaepmanschool (RKBS)	169	7	8*	8*	0	1*
CBS De Rehobothschool; incl. dislocatie De Ark	322* (244)	14	19	19	0	5
De Ark (dislocatie Drievliet van De Rehobothschool)	(78)		(8)	(8)	(0)	-
Ds. G.H. Kerstenschool (Reformatorisch onderwijs)	270	11	11	11	0	0

* Eén lokaal is door het bestuur zelf bekostigd.

Prognose Pronexus (teldatum 1 oktober 2009), in leerlingen en (groepen)

School	2011	2012	2013	2014	2015	2020	2025
Dr. Schaepmanschool (RKBS)	175 (7)	173 (7)	167 (7)	160 (7)	156 (6)	142 (6)	140 (6)
CBS De Rehobothschool*	318 (14)	318 (14)	315 (13)	310 (13)	306 (13)	277 (12)	266 (11)
Ds. G.H. Kerstenschool	278 (12)	278 (12)	275 (12)	269 (11)	265 (11)	242 (10)	232 (10)

* Leerlingaantal inclusief de dislocatie De Ark (in Drievliet).

Dr. Schaepmanschool (RKBS)

De huidige overcapaciteit van de school is in gebruik door peuteropvang. Vanaf 2015 is geprognosticeerd dat de school met een totale overcapaciteit van 2 lokalen te maken krijgt.

CBS De Rehobothschool

De Rehobothschool heeft een dislocatie (De Ark) aan de Voorn 9 in Drievliet.

De overcapaciteit voor beide locaties is aanzienlijk te noemen: 1 lokaal op de hoofdlocatie en 4 lokalen in De Ark te Drievliet. De school geeft aan dat er geen vraag is naar kinderopvang. Toestemming is verleend voor uitbreiding van de hoofdlocatie om hiermee tot één locatie voor de school te komen aan de Verlengde Kerkweg. Na realisatie van de uitbreiding zal De Ark worden verlaten.

Ds. G.H. Kerstenschool (reformatorisch basisonderwijs)

Medio 2011 is de uitbreiding van de Ds. G.H. Kerstenschool op de locatie aan de Margriete van Comenestraat gereed gekomen en is de dislocatie Ursinusschool aan de Karper 1 vervallen.

Sportvoorzieningen

Sporthal De Fakkel (zaaldeel A en B)

De bezettingsgraad van beide zaaldelen is 74% (PO en VO).

Gymzaal P.C. Hoofdstraat

Deze gymzaal heeft een bezettingsgraad van 97% (PO en VO) en is financieel afgeschreven in 2013.

De gymzaal zou kunnen vervallen na het eventueel realiseren van de nieuwe sporthal in Drievliet. Van belang is de maximale loopafstand naar de nieuwe sporthal voor de scholen die nu gebruikmaken van de huidige gymzaal in de P.C. Hoofdstraat (de Rehobothschool en OBS De Noord uit Ridderkerk Oost).

Gymzaal Van de Broekstraat

De bezettingsgraad van deze gymzaal is 90% (hoofdzakelijk PO).

Overige voorzieningen

In de wijk is een:

- peuteropvang Eigen Wijs (Hovystraat) in de Dr. Schaepmanschool;
- jongerencentrum PC Hoofdstraat;
- MFC (gemeentehuis);

Conclusie/knelpunten/actiepunten

In het centrum is de huidige ruimtebehoefte 32 lokalen. Dit loopt geleidelijk af tot 27 in 2025. Na uitbreiding van de Ds. Kerstenschool is de capaciteit 33 lokalen.

E. Ridderkerk Oost

Primair onderwijs

(Over)capaciteit 2011

School	Leerlingaantal 2011	Norm	Cap totaal	Cap perm	Cap nood	Overcap.
OBS De Piramide, incl. dislocatie Rijsoord	372* (256)	16	17	17		1
Idem (dislocatie Rijsoord)	(116)		(6)	(6)	(0)	-
CBS De Wingerd	296	13	12	8	4	-1
OBS De Noord	227	10	12	12	0	2

*Leerlingaantal inclusief dislocatie Rijsoord

Prognose Pronexus (teldatum 1-10-2009), in leerlingen en (groepen)

School	2011	2012	2013	2014	2015	2020	2025
OBS De Piramide	362 (15)	362 (15)	361 (15)	358 (15)	351 (15)	328 (14)	325 (14)
CBS De Wingerd	283 (12)	288 (12)	288 (12)	287 (11)	286 (11)	252 (10)	236 (11)
CBS De Noord	214 (9)	211 (9)	206 (9)	202 (9)	201 (9)	179 (8)	166 (7)

OBS De Piramide

De bouwactiviteiten vanuit eerdere programma's zijn voorjaar 2011 afgerond. De overcapaciteit van de Piramide bevindt zich op de dislocatie in Rijsoord.

CBS De Wingerd

De Wingerd is de afgelopen jaren gegroeid in leerlingaantal. De school heeft het afgelopen jaar extra tijdelijke huisvesting geplaatst. Tot 2012 blijft een klein tekort aan huisvesting van één lokaal.

OBS De Noord

De school heeft op dit moment een overcapaciteit van 2 lokalen, waarvan één in gebruik door de peuteropvang Dribbel.

Sportvoorzieningen

Gymzaal De Costalaan

De bezettingsgraad van deze gymzaal is 100% (PO). Deze gymzaal heeft een meerledige functie. Er is een buitenschoolse opvang aangebouwd en de zaal is de thuisbasis voor tafeltennisvereniging Taveri.

Overige voorzieningen

In de wijk is een:

- kinderopvang Baloe (Marsmanstraat);
- peuteropvang Hummeltjesbonk zit vanaf medio 2011 in De Piramide (Burg. de Zeeuwstraat 294);
- peuteropvang Dribbel in De Noord (Bilderdijklaan);
- BSO Bobo in De Piramide (Burg. de Zeeuwstraat 294);
- BSO Bobo (Bilderdijklaan);

- BSO Oosterhonk (Da Costalaan).

Conclusie/knelpunten/actiepunten

De capaciteit in Ridderkerk Oost – excl. Rijsoord - is 36 lokalen. Daarbij is er een behoefte aan ca. 35 lokalen. Vanaf 2014 loopt dat terug naar 34 lokalen en in 2020 is de behoefte 28 lokalen.

F. Drievliet

Primair onderwijs

(Over)capaciteit 2011

School	Leerlingaantal 2011	Norm Ruimtebehoefte	Cap totaal	Cap perm	Cap nood	Overcap.
OBS De Botter, incl. dislocatie	290 (171)	12	15	15	0	3
OBS De Botter (Dislocatie Windmolen110)	(119)	-	(7)	(7)	(0)	(-)
CBS De Bongerd	275	12	13	8	5	1
CBS De Ark (dislocatie De Rehobothschool)	78	-	8	8	0	(4)

Prognose Pronexus (teldatum 1-10-2009), in leerlingen en (groepen)

School	2011	2012	2013	2014	2015	2020	2025
OBS De Botter	297 (12)	288 (12)	284 (12)	281 (12)	284 (12)	255 (11)	225 (10)
CBS De Bongerd	273 (11)	267 (11)	266 (11)	266 (11)	269 (11)	242 (10)	214 (9)

De basisscholen De Botter en De Ark zijn samen met het wijkcentrum De Fuik onder één dak gehuisvest.

OBS De Botter

Het bestuur van De Botter (Voorn 11 en Windmolen 110, beide in Drievliet) heeft de wens uitgesproken om in de toekomst alle leerlingen in één locatie te huisvesten. In oktober 2010 signaleert de Botter een toename van het aantal leerlingen bij de onderbouw en afname in de bovenbouw.

In de Botter aan de Windmolen worden 2 lokalen ingezet voor de BSO en voor intern gebruik ten behoeve van o.a. extra zorg aan kinderen.

CBS De Bongerd

Geen bijzonderheden.

CBS De Ark

De Ark (een dislocatie van De Rehobothschool in Ridderkerk Centrum) kampt met forse leegstand, namelijk 4 van de 8 lokalen. Voor 2012 is een aanvraag gedaan voor een uitbreiding van 3 lokalen op de hoofdvestiging van de Rehobothschool in Ridderkerk Centrum, zodat daar een unielocatie ontstaat. De Ark kan dan afgestoten worden.

Sportvoorzieningen

Sporthal Drievliet (zaaldeel A en B)

De totale bezettingspercentage bedraagt 73% (PO en VO).

Er zijn plannen voor de bouw om een nieuwe sporthal nabij de huidige. Hierin wordt een derde zaaldeel gerealiseerd die het onderwijs (de hoofdgebruiker) onderdak geeft.

Overige voorzieningen

In de wijk is een:

- peuteropvang De Giraf in De Ark (Voorn);
- peuteropvang Olleke Bolleke in De Fuik (Brasem);
- SKR BSO in De Fuik (Brasem);
- kinderopvang Plesant (Hugo de Grootstraat);
- BSO Bobo locatie Windmolen bij de Botter;
- wijkcentrum De Fuik.

Conclusie/knelpunten/actiepunten

- In Drievliet is momenteel vooral sprake van overcapaciteit bij De Ark en in beperkte mate bij De Botter aan de Windmolen. De Rehobothschool, waarvan De Ark een dislocatie is, heeft toestemming gekregen voor uitbreiding van de hoofdlocatie in Ridderkerk Centrum, waardoor unielocatie wordt gerealiseerd en De Ark als dislocatie zal vervallen.
- De huidige capaciteit is 36 lokalen. Volgens de prognose is de behoefte in 2025 maximaal 19, ermee rekening houdend dat De Ark is vervallen. Hierdoor moet de capaciteit worden bepaald op 28 lokalen.

G. Rijsoord

Rijsoord is een op zichzelf staande wijk. Vanwege de afstand tot de rest van Ridderkerk is het niet wenselijk om te verwijzen naar overcapaciteit (leegstand) in andere wijken of andersom.

Primair onderwijs

Overcapaciteit 2011 (teldatum 1-10-2010)

School	Leerlingaantal 2011	Norm Ruimtebehoefte	Cap totaal	Cap perm	Cap nood	Overcap.
OBS De Piramide (dislocatie)	116 ³	-	6	6	0	⁴ 0/1
CBS De Klimop (dislocatie)	87 ⁵	-	6	6	0	1/2

Beide scholen zijn een dislocatie, hiervoor zijn geen prognoses gemaakt. Zie voor de nadere toelichting over de capaciteit van De Piramide en De Klimop resp. paragraaf E. Ridderkerk Oost en C. Ridderkerk West.

Sportvoorzieningen

Gymzaal Linnenstraat

De bezettingsgraad van de gymzaal aan de Linnenstraat is 54% (met name PO, beperkt VO). Deze gymzaal is de enige binnensportvoorziening in Rijsoord.

Overige voorzieningen

In de wijk is een:

- kinderopvang De Bron (Mauritsweg en Rijksstraatweg);
- peuterspeelzaal Bambi (Rijksstraatweg);
- BSO Bobo in de Piramide (Gerard Alewijnszstraat).

Conclusie/knelpunten/actiepunten

Er is overcapaciteit aan sportvoorzieningen in Rijsoord, maar vanwege de ligging is dit niet direct een oplossing voor een capaciteitsvraag in andere wijken.

³ Leerlingaantal is opgenomen in de telling (372 leerlingen) van hoofdlocatie in Ridderkerk Oost.

⁴ In het gebouw van De Piramide wordt de overcapaciteit van 1 lokaal voor zowel onderwijs als door de BSO Bobo t.b.v. de voor- en naschoolse opvang gebruikt.

⁵ Leerlingaantal is opgenomen in de telling (185 leerlingen) van de hoofdlocatie Ridderkerk West.

7. Overzicht ruimtebehoefte en capaciteit VO

In de wijken Bolnes, Ridderkerk Oost, Rijsoord en Drievliet zijn geen scholen voor voortgezet onderwijs.

Slikkerveer

Gemini College

(Over)capaciteit 2011 (teldatum 1-10-2010)

School	Leerlingaantal 2011	Norm m2	Cap totaal m2	Cap perm	Cap nood	Overcap. m2
Gemini College	1.248	11.118	11.860	-	-	742

Leerling-prognose (teldatum 1-10-2008)

School	2011	2012	2013	2014	2015	2020	2025
Gemini College	1.326	1.315	1.305	1.290	1.277	1.226	1.190

Het gebouw Reyerweg 249 is verschillende fases gebouwd: Saturnus in 1963 (1306 m2), Grote Beer, Melkweg, Mars, Venus en Jupiter in 1978 (samen 4.689 m2), en Pluto en Uranus in 1998 (samen 7.510 m2).

De actuele situatie laat zien dat het leerlingaantal van het Gemini College de komende jaren sneller daalt dan op basis van de prognose mag worden verwacht.

NB. Bij het bestuur bestaat nog steeds de wens om tot nieuwbouw te komen.

NB. Als gevolg van een – tijdelijke - dip in het aantal leerlingen heeft volgens het bestuur het maken van een nieuwe prognose thans weinig zin.

Ridderkerk West

Farelcollege

(Over)capaciteit 2011 (teldatum 1-10-2010)

School	Leerlingaantal 2011	Norm m2	Cap totaal m2 *	Cap perm	Cap nood	Overcap. m2
Farelcollege	1.886	13.603	12.951	-	-	-/- 652

* Capaciteit van hoofd- en beide dislocaties tezamen.

Leerling-prognose Besturenraad d.d. 28-06-2011

School	2012	2013	2014	2015	2020	2025
Farelcollege	1.851	1.836	1.798	1.750	1.677	1.668

Het Farelcollege is gevestigd op drie locaties in West, namelijk de Kastanjelaan (hoofdlocatie), de Jasmijnstraat en de Platanenstraat. Het Farelcollege heeft de komende jaren te maken met een groter aantal leerlingen dan werd verwacht op basis van de oude prognoses (teldatum 1-10-2008). Voor 2011 was het aantal leerlingen berekend op 1.736, terwijl het werkelijk aantal 1.886 leerlingen bleek te zijn. Uit de nieuwe door het Farelcollege aangeleverde prognose d.d. 28-06-2011 blijkt dat deze toename van ongeveer 150 leerlingen t.o.v. de vorige prognose zich de komende jaren handhaaft. Het stijgende

leerlingaantal zorgt ervoor dat de school ook de Platanenstraat (oude locatie de Burcht) in gebruik heeft moeten nemen. De school heeft ook zelf met een interne verbouwing drie extra theorielokalen gerealiseerd. De in 2010 door de gemeente gefinancierde Aula zou op basis van gemaakte afspraken met de gemeente bij een blijvend tekort aan ruimte ingezet worden als lesruimte.

Het Farelcollege heeft de wens uitgesproken, wellicht in fasen, tot één locatie te willen komen in plaats van verspreiding over de huidige drie locaties. Het Farelcollege heeft daarom voor het Programma Voorzieningen Huisvesting Onderwijs 2012 een aanvraag tot aanbouw van een extra vleugel op de huidige hoofdlocatie ingediend. Deze aanvraag is door B&W gehonoreerd.

Ridderkerk Centrum

Maximaschool

Het aantal leerlingen voor het Praktijkonderwijs voor het schooljaar 2010-2011 betreft 97. Een prognose van het aantal leerlingen is in de maak.

De omvang (2.850 m²) van het Maxima College is gebaseerd op 120 leerlingen en een aantal leerlingen VMBO+ die tijdelijk les krijgen op het Maxima College. Met ingang van het schooljaar 2008-2009 is het programma gestart van de praktijkschool/VMBO+ in de nieuwbouw aan de M. van Comenestraat. Voor het VMBO+ gaat het op dit moment om maximaal 25 VMBO+ leerlingen.

8. Overzicht behoefte kinderopvang Ridderkerk

De vraag naar kinderopvang is fluctuerend en zeer afhankelijk van fiscale voordeelregelingen. Het maken van prognoses op langere termijn is daarom niet of nauwelijks mogelijk. In overleg met de betreffende organisatie zal wel gekeken kunnen worden welke trends te verwachten zijn.

Tabel 5. Overzicht capaciteit Kvd (Psz en Kdo) en BSO en vraag BSO

d.d. 12-4-2011	capaciteit BSO	capaciteit BSO	capaciteit Psz	capaciteit Kdo
	aantal	m2	aantal	aantal
Bolnes				
Andrea, Noordstraat 54				36
Buitenbol, Schiestr. 1				20
Pippeloentje, van Riebeekstr. 3			16	
Bobo, Grevelingenhof 1	40			
Slikerveer				
Calimero, Bizetstr. 5				36
Dikkie Dik, Brucknerstr. 23			32	
Bobo, Pr. Bernhardstr. 14	20			
Bobo, Reijenweg 60	20			
Metronoom, Brucknerstr. 23	20			
Ridderkerk West				
Das pas leven, Jasmijnstr. 2				8
De Klimop, Mr. Treubstr. 3			7	
De Klimop, Mr. Treubstr. 3				16
Ridderkerk Centrum				
Eigen Wijs, Hovustr. 60			14	
Ridderkerk Oost				
Baloe, Marsmanstr. 1				36
Dribbel, Bilderdijkstr 2			14	
Hummeltjesbonk, Burg. De Zeeuwstr. 294			28	
Bobo, Burg. De Zeeuwstr. 294	20			
Bobo, Burg. De Zeeuwstr. 294 (in aanbouw)	20			
Bobo, Bilderdijkstr. 2a	40			
Oosterhonk, Da Costalaan 3a	50			
Drievliet				
De Giraf, Voorn 9			14	
Ollebolleke, Brasem 38a			32	
Plesant, Hugo de Groothof 50				44
BSO Bobo, Windmolen 110	20			
SKR BSO, Brasem 38a	20			
Rijsoord				
De Bron, Mauritsweg 1				41
De Bron, Rijksstraatweg 50b				36
Bambi, Rijksstraatweg 287			14	
BSO Bobo, Gerard Alewijnszstr. 1	20			
Totaal	290		171	273

bron: Landelijkregister (16-2-2011)

BSO = Buitenschoolse Opvang
 Psz = Peuterspeelzaal (0 - 4 jr)
 Kdo = Kinderdagopvang

9.   Beleid overcapaciteit onderwijshuisvesting Ridderkerk

Nog nader uit te werken na verwerking van opmerkingen van de schoolbesturen.